

Jabłoń, dnia 17 września 2025 r.

Alimenty na rzecz dzieci w polskim systemie prawnym

Alimenty na rzecz dzieci stanowią jeden z najważniejszych obowiązków wynikających z prawa rodzinnego. Obowiązek ten znajduje swoje źródło w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym (dalej: KRO), a jego podstawą jest zasada, że rodzice są zobowiązani do utrzymania i wychowania swoich dzieci. Alimenty pełnią funkcję ochronną wobec osób małoletnich, a także tych, które nie osiągnęły jeszcze samodzielności życiowej.

Zgodnie z art. 133 § 1 KRO, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek alimentacyjny nie jest więc ograniczony wiekiem, lecz trwa do momentu, gdy dziecko uzyska samodzielność ekonomiczną.

Zakres obowiązku alimentacyjnego wobec dzieci określa art. 135 § 1 KRO. Rodzice są zobowiązani dostarczać dziecku środków utrzymania (m.in. wyżywienie, odzież, mieszkanie, opieka medyczna) oraz – w miarę potrzeby – środków wychowania (edukacja, rozwój zainteresowań, wychowanie w poczuciu bezpieczeństwa).

Przy ustalaniu wysokości alimentów bierze się pod uwagę:

- **usprawiedliwione potrzeby dziecka** – obejmujące zarówno potrzeby materialne, jak i niematerialne,
- **możliwości zarobkowe i majątkowe rodziców** – oznaczające nie tylko aktualne zarobki, lecz także potencjalne możliwości ich uzyskania, gdyby zobowiązany w pełni wykorzystał swoje kwalifikacje i zdolności.

Obowiązek alimentacyjny wobec dzieci istnieje niezależnie od winy rodzica w rozkładzie pożycia czy sytuacji rodzinnej (np. rozwodu). Ma także pierwszeństwo – w świetle art. 133 § 1 KRO alimenty na dzieci mają charakter uprzywilejowany i wyprzedzają obowiązek alimentacyjny wobec innych krewnych. Na rodzicach ciąży równy udział w wypełnieniu obowiązku alimentacyjnego. Zgodnie z art. 135 § 2 KRO rodzice powinni łożyć na utrzymanie dziecka

proporcjonalnie do swoich możliwości zarobkowych i majątkowych. Obowiązek ten może być realizowany także poprzez osobiste starania o wychowanie dziecka.

W przypadku, gdy rodzic uchyla się od dobrowolnego świadczenia alimentów, drugi rodzic (działający w imieniu małoletniego) może wystąpić z powództwem do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania dziecka. Uгода alimentacyjna może zostać również zawarta w drodze mediacji i następnie zatwierdzona przez sąd, co nadaje jej moc prawną orzeczenia sądowego.

W razie uchylania się od płacenia alimentów, możliwe jest prowadzenie egzekucji komorniczej, a uporczywe niewywiązywanie się z tego obowiązku może prowadzić do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 209 Kodeksu karnego.

Podsumowując, obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci ma charakter podstawowy i bezwzględny. Jego celem jest zapewnienie dziecku warunków do prawidłowego rozwoju i wychowania. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy zarówno od usprawiedliwionych potrzeb dziecka, jak i od możliwości majątkowych oraz zarobkowych rodziców. Instytucja ta stanowi wyraz konstytucyjnej zasady ochrony rodziny i dobra dziecka, która jest priorytetem w polskim systemie prawnym.

Opracowała radca prawny

Magdalena Szychta